

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Ahlbäck, Gunnar	Morkarla kyrka (Upplands kyrkor 134) Ärkestiftets stiftsråd 1979
Ahlbäck, Gunnar	Tillägg till Morkarla kyrka 1969 (3-betygsuppsats konsthistoriska seminariet i Uppsala 20 maj 1969)
Bonnier, A C	Kyrkorna berättar, Upplands kyrkor 1250-1350, (Upplands Fornminnesförening 51) Uppsala 1987
Helander, Sven	Den medeltida Uppsalaliturgin, Lund 2001
Hällström, Nils A	Morkarla socken, Sveriges bebyggelse, Uppsala län del II
Rhezeliuss, I.H.	Monumenta uplandica, reseanteckningar åren 1635, 1636, 1638 (Uppl. fornm.fören.tidskr.XXXI bd 7: bil) Uppsala 1916
Sundqvist, Nils	I Morkarla kyrka (Olandsbygden 1941)
Svensson, Hans	Redogörelse för kyrkans restaurering i Julhälsning till församlingarna i Ärkestiftet 1956
	Arkivalier i Morkarla Kyrkoarkiv, Landsarkivet och Films pastorsexpedition

3.2 Kronologisk förteckning

Period Årtal	Händelse	Källa
1200-talets förra del	Morkarla första kyrka byggs. Belägg: Dopfontens datering, datering av kalendarium från Morkarla.	Bonnier s 117f Helander s 102
1430-60	Nuvarande kyrkan uppföres	Ahlbäck s 12
1584	Kalkmålningsskruden kommer till	Rhezeliuss s 75
1622	Predikstolen byggs	Ahlbäck s 20
1730	Tegelgolv läggs i sakristian	Arkiv-uppg
1734	Altan kring klockstapeln	Arkiv-uppg
1737	Den stora ljuskronan med 16 pipor invigs	Ahlbäck s 22
1745	Fönstren förstoras och byts ut	Ahlbäck s 8
1748	Klockstapeln kläs in	Ahlbäck s 23
1750	Bänkinredningen med 30 nya bänkar och bänkdörrar kommer till	Ahlbäck s 22
1778	Väggmålningarna överkalkas Predikstolen flyttas till nordsidan och förses med uppgång från sakristian Sakristian byggs om (rödfärgas först, men rappas och kalkas 1795), ingångsdörren ursprunglig. Nytt kyrkfönster (östfönstret?) huggs upp Stigluckan görs om till ett par grindstolpar	Ahlbäck s 12, 7, 4 Arkiv-uppg

1779	Nytt altare	Arkiv-uppg
1786	Läktare byggs (Ombyggs? Läktare måste ha funnits tidigare, då det bl a 1772 klagas på gossars störande uppförande och stoj på läktaren)	Arkiv-uppg
1794-95	Klockstapeln spånas och klockstapelsportar förfärdigas	Arkiv-uppg
1797-1800	Kyrktaket spånas. Nytt brädgolv i kyrkan	Arkiv-uppg
1897	Restaureringsarbete under ledning av arkitekt J.A.Ekholm, Uppsala. Väggar täcks av tjock, slät puts, valven med ett tunnare putslager och kalkades. Allt bemålas med ornamentsslingor i medeltidsimiterande stil. Äldre träinredning tas bort. Altare och bänkar utbyts, predikstolen förses med ljudtak och läktaren kortas till hälften. Träinredningen i nygotisk stil målas i ekimitation. Altartavlan placeras ovanför sakristiingången, korets östfönster får färgat glas med blad- och blommotiv. Nytt trägolv läggs in, Johan Clementis gravsten flyttas från koret och muras in i vapenhusets västvägg. Nya dörrar sätts in. Gamla orgeln utranteras. En stor flänskamin placeras i koret och en kamin i sakristian. För att få bukt med svamp, som angripit korgolvet, fylldes med salt under detta. Gamla orgeln ersätts av ny. Dopfunten placeras i vapenhuset. Nytt kalkstensgolv i vapenhuset.	Ahlbäck s 8 Arkivuppg
1919	Dopfunten flyttas in i kyrkan, placeras på norra sidan i koret vid predikstolen.	Arkiv-uppg
1925	Lagning med murbruk, där rappning fallit av från korväggen.	Arkiv-uppg
1933	Utvidgning av kyrkogården norrut, omläggning av kyrkogårdsmuren. Ark. Erik Fant.	Arkiv-uppg
1921, 1947	Restaureringsprogram av arkitekt Erik Fant. Godkänt 1955.	Ahlbäck s 9
1955-56	Trägolvet avlägsnas, underlag torkas ut. Kor och gångar sandfylls och beläggs med rött tegelgolv. korgolvet ett steg högre än gången. I bänkkvarter nya trägolv. Östfönstret igenmuras, men det färgade glasfönstret från 1897 bevaras utvändigt. Övriga fönster förses med antikglas. Restaurering av valv, väggar, framknackning och konservering av kalkmålningarna från 1584. Ansvarig: konservator Sven Carlsson. Orgelläktaren tas bort. Ny dörr till långhuset med utvändigt beslag ritat av Jörgen Fåk. Panelen på östväggen tas bort. Träaltaret ersätts av ett murat med stenskiva. Altartavlan sättes upp över altaret och får vila på en predella. En strålgloria kröner altaruppsatsen. Altarringen göres ny med löstagbart framparti. Predikstolstaket tas bort. Dopfunten restaureras och flyttas till södra sidan i	Ahlbäck s 8 Arkiv-uppg

	koret. Nischen ovanför ingången till sakristian förses med lucka. Ny nummertavla ritad av Jörgen Fåk. Bänkkvarter avkortas framåt med en rad och gången breddas. Efter förebild av bevarade bänkdörrar från 1750 års inredning göres nya, men bänksätena från 1897 återanvänds. Kaminerna borttages, elvärme införes. Transformatorbiosk, delvis nedgrävd, installeras i östra kyrkogårdsmuren.	
1957	Ny orgel av Grönlunds orgelbyggeri. Fasad ritad av Jörgen Fåk.	Arkivuppgift
1959	Renovering av exteriören. Fogar rengöres och förses med nytt bruk. Väggar tvättas med syra och sköljes med vatten. Solbänkar av cement behålles men beslås med kopparplåt. Vindskivor av trä kläs med kopparplåt. Nockskivor svartmålas. Sakristians väggar putsas om och kalkas.	
1985	Högtalaranläggning och hörselslinga införskaffas. Kassaskåp införskaffas.	
1988	Klockstapeln rödfärgas och tjäras	Arkivuppgift
1989	Ny ingång tas i kyrkogårdsmurens nordvästra hörn i samband med att en ekonomibyggnad uppförs. Ny grind tillverkas av Viktor Karlsson.	Arkivuppg.
1998	Renovering av ytterväggarnas fogar. Uppsättning av takränna på kyrkan över vapenhuset och vid sakristian.	Arkivuppg.
1999-2000	Invändig renovering. Lagning av korväggar, där puts ramlat av. Rengöring av väggar, konservering av målningar utförd av konservator Sven-Olof Carlsson. Borttagning av predellan över altaret. Omklädsel av knäfallsdynor. Renovering av altartavlan. Bänkar i nedre norra kvarteret ersätts av lösa stolar. Anskaffning av bänkdynor. Elinstallation byts och förbättras. Rengöring och renovering av väggar och tak i sakristian. Skåpsinredningen förbättras.	Arkivuppg.
2002	Kyrkdiket utmed östra kyrkogårdsmuren flyttas ut från direkt anslutning till muren.	Arkivuppgift
2003	Larm installeras i kyrkan	

3.3 Ritningsförteckning

Nedan förtecknade ritningar förvaras i Morkarla kyrkoarkiv, Kyrkans hus, Österbybruk.

KYRKOGRÄDEN			
Datering	Rubrik	Arkitekt	Kapsel
1921 nov	Förslag till utvidgning av kyrkogården, Morkarla. <i>Blåkopia</i>	Erik Fant	O1.B:1
1928 maj	Morkarla kyrkogård, ritning till utvidgning. Alt B	Erik Fant	O1. B:1
	D:o med godkännande av Befalln.-havande i Upps.län		
1932	Morkarla kyrkogård. Ritning till utvidgning.330-128. <i>Smörpapper.</i>		O1.B:1
	D:o		
Odaterad	Schematisk kartskiss. Bisättningsrum. Morkarla kyrkogård.	Erik Fant	O1.B:1
1947-01-11	Bisättningsrum. Morkarla kyrkogård. Ritn 2-3	Erik Fant	O1.B:1
1950-08-15	Bisättningsrum. Morkarla kyrkogård Ritn. 3-4	Erik Fant	O1.B:1
1954-11-17	Morkarla kyrka. Skiss Transformatoriosk. Ritn 55:1	Jörgen Fåk	O1.A:2
-"-	D:o	-"-	-"-
-"-	D:o Rev. 54-12-09	-"-	-"-
1955-07-05	Gravkarta över Morkarla kyrkogård /Namngivelse i blyerts på gravplatser/	L.Kaponen	Rulle
1955-10-28	Morkarla kyrka Utvändig lykta på stolpe. Ritn. 55-3	Jörgen Fåk	O1.A:2
1956-02-24	Bil. till Program för el-anläggning. Utvändig lykta på stolpe Ritn. 800	El-konsult Ingvar Avemo	O1.A:2
1992-04-22	Morkarla kyrkogård. Gravkarta. 6 ex.	Lennart Lundqvist	Rulle
KYRKAN			
1934-10-01	? Förslag till elektrifiering av belysning o. orgelfläkt. Morkarla kyrka.	Älvkarleby?	
1947-10-15	Restaurering av Morkarla kyrka. Ritn. 1	Erik Fant	O1.A:2
1947-10-15	-"- Ritn. 2	Erik Fant	O1.A:2
1947-10-15	-"- Ritn. 3	Erik Fant	O1.A:2
	Rev. 54-03-04		
1947-10-15	-"- Ritn. 4	Erik Fant	O1.A:2
1947-10-15	-"- Ritn. 5	Erik Fant	O1.A:2
	Rev. 54-03-04		
1947-10-15	-"- Ritn. 6	Erik Fant	O1.A:2
	Rev. 56-01-13		
	Fåk		
1947-10-15	-"- Ritn. 7	Erik Fant	Ö1.A:2
	Rev. 54-03-04		
1947-10-15	Dopfontspodium och fönsterritning. Ritn. 7 Morkarla kyrka. Rev. 54-03-04	Erik Fant	O1.A:2
1952-03-31	Principskisser över montering av skyddsskärmar på värmeelement vid kyrkoelektrifiering	Statens Vattenfallsverk	O1.A:2

1953-01-28	Piscina	Ritn. 55-9	Erik Fant	OI.A:2
1954-03-04	Pyramid. Morkarla kyrka.	Ritn. 11	Erik Fant	OI.A:2
1954-03-04	Detalj av predella. Morkarla kyrka.	Ritn. 12	Erik Fant	OI.A:2
1954-03-04	Detalj av predella. Morkarla kyrka.	Ritn. 13	Erik Fant	OI.A:2
1954-06-05	Morkarla kyrka. Elektrisk värmeanläggning.		Älvkarelby Kraftverk	OI.A:2
1954-08-05	Morkarla kyrka. Orienteringsskiss.		Statens Vattenfallsverk	OI.A:2
1955-10-27	Morkarla kyrka. Skiss för rivning av läktare.	Ritn. 55-2	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-01-13	Morkarla kyrka. Sakristiinredning.	Ritn. 55-6	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-01-13	Morkarla kyrka. Sakristiskåp.	Ritn. 55-7	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-01-13	Morkarla kyrka. Detalj till nummertavlans smide.	Ritn. 55-8	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-02-24	Bil. till program för el-anläggning i Morkarla kyrka. Elanläggning	Ritn. 798	El-konsult Ingvar Avemo	OI.A:2
1956-02-24	Bil. till program för el-anläggning i Morkarla kyrka. El-central.	Ritn. 799	El-konsult Ingvar Avemo	OI.A:2
1956-03-24	Morkarla kyrka. Ytterport.	Ritn. 55-10	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-03-24	Morkarla kyrka. Handtag. Vapenhusport.	Ritn. 55-11	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-03-24	Morkarla kyrka. Gångjärn. Vapenhusport.	Ritn. 55-12	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-03-27	Morkarla kyrka. Dörr mellan kyrka och vapenhus.	Ritn. 55-13	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-04-03	Morkarla kyrka. Handtag till kyrkport.	Ritn. 55-14	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-04-03	Morkarla kyrka. Det. till dörr.	Ritn. 55-15	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-04-03	Morkarla kyrka. Gångjärn.	Ritn. 55-16	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-04-03	Morkarla kyrka. Lås till kyrkport.	Ritn. 55-17	Jörgen Fåk	OI.A:2
1956-04-03	Morkarla kyrka. Korbänk o altarpall.	Ritn. 55-18	Jörgen Fåk	OI.A:2
1957-01-11	Morkarla kyrka. Förslag till ny orgelfasad.	Ritn. 55-20. Rev.57-01-24	Jörgen Fåk	OI.A:1
1957-04-18	Morkarla kyrka. Det. till orgel.	Ritn. 55-21	Jörgen Fåk	OI.A:1
1957-04-18	Morkarla kyrka. Det. till orgel.	Ritn. 55-22	Jörgen Fåk	OI.A:1
1957-04-18	Morkarla kyrka. Det. till orgel.	Ritn. 55-23	Jörgen Fåk	OI.A:1
1957-10-04	Morkarla kyrka. Orgelpodium.	Ritn. 55-25	Jörgen Fåk	OI.A:1
Odaterad	Altarkrucifix		Jörgen Fåk	OI.A:2